

Аз виждам тоя смут дори

*на запад в залеза или
в небето тъй спокойно синьо.*

(„Любовна“)

Докато „в окопа дреме синкав мрак“ – успокоително отпускащ, щалящ участниците в паузата на кървавата битка, то в „гърдите брули бесен вихър“ („Песен на другаря“). У лирическия герой на Вапцаров прекрасната представа за пролетта с мечтаните пеещи „птици в житата“, които „весели ще плуват във простора“ се слива с желанието му да умре на барикадите на борбата („Пролет“/ Пролет моя, моя бяла пролет!).

Вапцаров дори натоварва с противоположен смисъл обикнати, така често срещани в стиховете му символи. Небето в един момент се оказва прободено от „бетонни комини“, превърнало се е в потискаща „стоманена каска“ („Епоха“), замрежено е от антени, в мъглите му са „забити небостъргачи“, а в „простора стоманени гарвани грачат“ („Ще строим завод“). В „Хайдушка“ дори звучи директният призив да бъдат пристреляни „звездите“, а в настръхналата атмосфера на войната в „Хроника“ (Отвсякъде враги) към тях противно „кашлят“ зенитните установки.

И в последните, предсмъртни стихове на Вапцаров откриваме смислов-символни елементи на природата и свързаната с тях контрастна, полюсно противоположна поетическа емоционалност. Тук е онзи отблъскващ и единствен в българската поезия символ на смъртта и разтлението, на края на човешкото съществуване – гробищния червей, който „толкоз просто и логично“ очаква след разстрел на своя автор. Както знаем, стихотворението „Борбата е безмилостно жестока“ е писано след произнасянето на смъртната присъда в оставащите на Вапцаров броени часове живот.

Но... тук е и „бурята“ – несъизмеримата с пълзящия в гробищната пръст червей Вапцаровска „буря“, наелектризирана с вяра, оптимизъм и любов към хората на бъдещето, която извиква Човека и неговия дух високо, високо над тленното, смъртта и нищото. И всъщност е символ на бессмъртието.